

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och liknande produkter"

COM(2012) 788 final – 2012/0366 (COD)

(2013/C 327/13)

Föredragande: **José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO**

Den 15 januari 2013 beslutade Europaparlamentet och rådet att i enlighet med artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och liknande produkter"

COM(2012) 788 final – 2012/0366 (COD).

Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 26 mars 2013.

Vid sin 491:a plenarsession den 10–11 juli 2013 (sammanträdet den 11 juli) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 173 röster för, 52 röster emot och 28 nedlagda röster.

1. Slutsatser

1.1 Rättslig grund för det lagförslag som kommissionen har lagt fram är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ⁽¹⁾. Följaktligen är det mål som lagstiftningsförslaget eftersträvar tillnärmning av lagar om tobaksprodukter för att säkerställa att den inre marknaden fungerar korrekt. I punkt 3.9.1 i direktivförslagets motiveringsdel anges att valet av denna rättsliga grund bekräftades av EU-domstolen beträffande direktiv 2001/37/EG ⁽²⁾ och att samma rättsliga grund därför är lämplig för detta förslag, som syftar till att uppnå en hög folkhälsoskyddsnivå i förhållande till tobakens risker.

1.2 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén välkomnar i princip denna rättsliga grund, med tanke på målen i förslaget. EESK stöder till fullo målen, som i synnerhet syftar till att förhindra att särskilt unga börjar röka. EESK konstaterar dock att det i vissa fall, t.ex. i Europaparlamentets rättsutskott, har uttryckts betänkligheter vad gäller denna rättsliga grund, särskilt eftersom man anser att det eftersträvade målet kan uppnås av medlemsstaterna själva.

⁽¹⁾ Artikel 114 i EUF-fördraget.

"1. Om inte annat föreskrivs i fördragen ska följande bestämmelser tillämpas för att nå de mål som anges i artikel 26. Europaparlamentet och rådet ska i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera."

⁽²⁾ Se mål C-491/01, The Queen mot Secretary of State for Health, ex parte British American Tobacco (Investments) Ltd och Imperial Tobacco Ltd.

1.3 EESK instämmer helt och fullt med kommissionen i att rätten till hälsa måste ha företräde framför alla ekonomiska överväganden. På detta område förespråkar EESK också starkt främjandet av offentliga planer och utbildnings- och upplysningskampanjer om rökningens skadliga hälsoeffekter. Det är dock fortfarande tveksamt om de föreslagna åtgärderna kommer att underlätta den gradvisa processen att sluta röka. EESK rekommenderar därför att den åtgärd som håller på att utredas utvidgas, och att man tydligt understryker vikten på EU-nivå av upplysnings- och rådgivningsstrategier i grundskolan och gymnasiet för att alla barn och unga regelbundet ska ges korrekt och uttömmande information om tobaken och dess skadeverkningar samt om cancerrisken vid exponering för tobaksrök i omgivningen ⁽³⁾.

1.4 Kommittén konstaterar att ett betydande antal arbetstillfällen kommer att riskeras i hela EU i alla sektorer i värdekedjan, dvs. jordbruk, produktion, förpackning och detaljhandel av tobak och liknande produkter. EESK anser att nödvändig uppmärksamhet bör riktas mot att förhindra dessa arbetsmarknadsrisker och rekommenderar starkt att man vidtar alla tillgängliga former av övergångs- och omstruktureringsåtgärder, i synnerhet utbildningsprogram för arbetstagare och tillhandahållande av vetenskapligt, tekniskt och innovationsrelaterat stöd för företag och jordbruksföretag som producerar nya typer av produkter i syfte att bibehålla sysselsättningen. Det bör noteras att tobaksodlingen bidrar till sysselsättningen på landsbygden. Sammanhållnings- och strukturfonderna, regionala fonder och fonder

⁽³⁾ EUT 128, 18.5.2010, s. 89–93.

avsedda för forskning och innovation bör användas effektivt i de medlemsstater som drabbas hårdast av denna eventuella omstrukturering, i synnerhet under den pågående ekonomiska krisen.

1.5 Det finns en risk för att skatteintäkterna kommer att minska kraftigt, inte bara på grund av ökningen av den olagliga handeln utan också till följd av fallande försäljning och priser. I dag inbringar skatt på tobak nästan 100 miljarder euro i EU.

1.6 Det kommer att ske en kraftig ökning av den olagliga handeln (smuggling och förfalskning) som bedrivs av kriminella nätverk, vilket kommer att leda till minskad försäljning av laglig tobak, fallande intäkter från punktskatter på tobaksvaror, hot mot konsumenternas säkerhet på grund av avsaknaden av hälso- och kvalitetskontroller samt lättare tillgång till tobak för minderåriga. I EU går årligen 10 miljarder euro i skatteintäkter förlorade på grund av den olagliga handeln (siffror från Olaf ⁽⁴⁾), och försäljningen i EU av smuggeltobak uppgår i dag till ca 10 % ⁽⁵⁾. EESK välkomnar att man inom ramen för Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll nyligen undertecknade ett protokoll för att stoppa olaglig handel med tobaksvaror, i vilket de berörda aktörerna uppmanas att vidta effektiva åtgärder för att eliminera olaglig produktion av och handel med tobak ⁽⁶⁾.

1.7 Det aktuella förslaget kommer i hög grad att påverka förutsättningarna för marknadstillträde, konkurrens och den nödvändiga frihandeln i fråga om en laglig men ovanligt strikt reglerad produkt. EESK noterar problem på detta område som lyfts fram i vissa konsekvensbedömningar på europeisk och global nivå. EESK anser ändå att man också bör beakta de förväntade fördelarna, både vad gäller en minskning av sjukvårdskostnaderna och en förbättring av den allmänna hälsan, med tanke på att EU-medborgarna har rätt att förvänta sig att EU sörjer för en hög nivå av skydd för deras hälsa, i enlighet med artikel 35 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

1.8 Att kommissionen får omfattande befogenheter att senare vidareutveckla väsentliga delar av direktivet med hjälp av delegerade akter kommer att inkräkta på medlemsstaternas suveränitet och tveklöst strida mot subsidiaritetsprincipen. EESK kan inte acceptera delegerade akter som inte uttryckligen nämns i artikel 290 i EUF-fördraget. Dessutom har åtta nationella parlament (kontroll av subsidiariteten) avgett 14 röster emot kommissionens förslag på grund av bristande överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen ⁽⁷⁾.

1.9 EESK stöder avsikten att minska riskerna och ber därför kommissionen om en klar definition och en tydlig rättslig ram för "produkter med reducerad risk" som med ett otvetydigt vetenskapligt underlag kan visa på en minskad risk jämfört med konventionella cigaretter. Det gäller framför allt produkter som innehåller tobak (och inte kemisk nikotin) och därmed omfattas av direktivet.

2. Inledning

2.1 Kommittén är fullt medveten om tobakens risker för folkhälsan. Som kommissionen påpekar i punkt 1 i direktivförslagets motiveringsdel är tobak den vanligaste orsaken till förtida dödlighet i EU och orsakar nästan 700 000 dödsfall varje år. Mot denna bakgrund lyfter förslaget fram lovvärda mål som har vårt fulla stöd, till exempel målet om att förhindra att människor börjar konsumera tobak. Det gäller särskilt ungdomar med tanke på att 70 % av rökarna börjar innan de fyllt 18 år och 94 % innan de fyllt 25 år, vilket understryker behovet av att genomföra åtgärder inriktade på barn och unga ⁽⁸⁾.

2.2 Mot denna bakgrund anser EESK att en översyn av direktivet är absolut nödvändig och att den måste genomföras utan dröjsmål. Översynen är flera år försenad, trots att det i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna fastställs att en hög nivå av skydd för människors hälsa ska säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder. Det står klart att rätten till hälsa måste ha företräde framför alla ekonomiska överväganden. Man måste också ha klart för sig att konsumtionen av tobak knapast har förändrats i länder som infört en mycket restriktiv tobakslagstiftning. En rapport som kommissionen nyligen har publicerat om rökfria miljöer visar att i till exempel Spanien har konsumtionsnivån de senaste tre åren endast minskat med två procentenheter trots stränga tobakslagar ⁽⁹⁾. Utöver den aktuella åtgärden förespråkar EESK därför starkt främjandet av offentliga planer och utbildnings- och upplysningskampanjer om rökningens skadliga hälsoeffekter. Sådana åtgärder kommer att stärka effektiviteten på lång sikt hos de föreslagna åtgärderna i folkhälsohänseende, eftersom det fortfarande råder skepsis beträffande huruvida de kommer att underlätta den nödvändiga och gradvisa processen att sluta röka.

2.3 Utkastet till förslaget om ändring av direktivet om tobaksvaror (2001/37/EG), som kommissionen lade fram den 19 december 2012, kan emellertid få allvarliga konsekvenser för samsättningen, ekonomin och skatteintäkterna i EU och därmed motverka EU:s grundläggande målsättningar, däribland full samsättning och ekonomisk tillväxt (artikel 3 i EU-fördraget), om inga kompletterande åtgärder vidtas. Nästan 1,5 miljoner personer arbetar inom tobakssektorn i EU. Av dessa är 400 000 jordbrukare som odlar tobaksblad medan 956 000 arbetstillfällen är beroende av detaljhandelsförsäljning av tobak ⁽¹⁰⁾. Dessutom uppgår skatteintäkterna från tobaksvaror till nästan

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_OLAF-11-5_en.htm?locale=EN.

⁽⁵⁾ "The European Tobacco Sector. An analysis of the socio-economic footprint", utarbetad av Nomisma och pressmeddelande från Europeiska kommissionen, 16 november 2012.

⁽⁶⁾ Ibid.

⁽⁷⁾ <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/files/download/082dbcc53b70d21c013c010403f9152e.do>.

⁽⁸⁾ EUT C 351, 15.11.2012, s. 6–11.

⁽⁹⁾ Report on the implementation of the Council Recommendation of 30 November 2009 on Smoke-free Environments.

⁽¹⁰⁾ The European Tobacco Sector. An analysis of the socio-economic footprint, utarbetad av Nomisma.

100 miljarder euro varje år. Sektorn är också mycket viktig i exorthänseende och utgör en av få sektorer som fortfarande uppvisar en positiv balans både på europeisk nivå och i många medlemsstater. År 2010 uppgick EU:s totala export av tobaksprodukter till ca 55 000 ton. De största volymerna kom från Bulgarien (13 200), Grekland (11 200) och Frankrike (8 000). Tobak är dessutom en jordbruksprodukt som svarar för 400 000 arbetstillfällen i EU, framför allt i missgynnade områden utan alternativ. Statistik från Unitab och Copa visar att 96 % av de lantbruk som odlar tobak är familjeföretag med en genomsnittlig odlingsareal på mellan 0,5 och 3 hektar⁽¹¹⁾.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Kommissionens förslag om tobaksprodukter är inriktat på sex politikområden:

- Märkning och förpackningar
- Ingredienser
- Format
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning
- Gränsöverskridande distansförsäljning
- Rökfria tobaksvaror och en utvidgning av antalet reglerade produkter.

Av dessa sex områden har tre en oerhört stor inverkan på sysselsättningen och skatteintäkterna i EU:s medlemsstater. När det gäller märkning, förpackningar och ingredienser inför förslaget hälsovarningar som är överdrivet stora jämfört med de nuvarande och begränsar tobaksvarornas format, smak och innehåll. Till exempel ska alla paket ha hälsovarningar i text och bild som täcker 75 % av paketen. Sidorna ska dessutom ha nya informationstexter (50 % på vardera sidan), utöver skattemärken som krävs i några medlemsstater, text om förbud mot försäljning till minderåriga och ett utrymme reserverat för nya åtgärder som garanterar kontroll och spårbarhet av tobaksvarorna. Detta innebär i praktiken en kraftig minskning av utrymmet för att presentera lagligt registrerade varumärken. Det kommer också att införas minimikrav för paketens höjd och bredd, vilket innebär att flera paketformat kommer att försvinna. Det gäller formatet "casket", som är mycket populärt i vissa länder, däribland Grekland. Även det mest populära förpackningsformatet i Portugal kommer att försvinna. Denna förändring av förpackningen, som inte bygger på vetenskapliga bevis, kan också äventyra arbetstillfällen inom förpackningsindustrin, som är mycket

viktig i många europeiska länder, till exempel Tyskland, Polen, Frankrike, Storbritannien och Österrike. Det bör noteras att minimikraven för tobaksprodukternas höjd och bredd inte ingick i det offentliga samrådet och inte heller i konsekvensbedömningen. Direktivförslaget förbjuder också försäljning av cigaretter med karakteristisk smak och inför en ny definition av cigarrer som strider mot den skattelagstiftning som trädde i kraft i EU för drygt ett år sedan⁽¹²⁾.

3.2 Till följd av detta, och eftersom alla förpackningar får samma format och alla produkter samma smak, kommer priset att utgöra den enda skillnaden mellan varumärkena, vilket kommer att leda till en förlust av värde i sektorns hela värdekedja. Med priset som enda konkurrensfaktor kommer priserna att falla, vilket leder dels till en minskning av inkomsterna för de som är verksamma inom sektorn och av medlemsstaternas skatteintäkter, dels till förlorade arbetstillfällen inom sektorn.

3.3 Att priset blir den enda särskiljande faktorn innebär bland annat att tobak av hög kvalitet som odlas i EU inte längre kommer att vara attraktiv för företag med fabriker i EU eftersom kvalitet inte längre kommer att vara ett kriterium vid inköp av tobaksblad. I motsats till kommissionens påstående i konsekvensbedömningen kommer det att innebära ett allvarligt hot mot de arbetstillfällen som är beroende av denna gröda. I dag uppgår skörden av tobaksblad i EU till 250 000 ton per år. Italien är den största producenten med 89 000 ton, följt av Bulgarien med 41 056 ton, Spanien med 38 400 ton och Grekland med 24 240 ton. Denna länk i kedjan sysselsätter 400 000 personer, med Bulgarien i topp med 110 000 personer som arbetar inom tobaksodlingen, följt av Polen med 75 100 och Italien med 59 300⁽¹³⁾.

3.4 En annan konsekvens av standardiseringen av format och smak skulle kunna vara att smugglingen av tobak kommer att öka. Om alla produkter till slut är nästan identiska kommer det att gynna maffian, som mycket lätt kan utforma sina smuggelvaror med de ursprungliga format och smaker som konsumenterna är vana vid, och därmed möter efterfrågan via olagliga kanaler och utan att betala en enda euro till skattemyndigheterna i medlemsstaterna. Till detta ska läggas att avsaknaden av all kvalitetskontroll av dessa produkter kommer att utgöra ett allvarligt hot mot konsumenternas säkerhet.

3.5 Enligt de senast tillgängliga uppgifterna i EU går 10 miljarder euro förlorade i intäkter från skatter på tobaksvaror till följd av den olagliga handeln. I dag utgör försäljningen av smuggeltobak 10 % av den totala försäljningen i EU⁽¹⁴⁾. EESK välkomnar därför undertecknandet den 12 november 2012 av protokollet mot olaglig handel med tobak i anslutning till Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll.

⁽¹¹⁾ DIVTOB: diversification for Tobacco Growing Regions in the Southern European Region. Hohenheim University. Sixth Framework Programme funded European Research and Technological Development.

⁽¹²⁾ Rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror, EUT L 176, 5.7.2011, s. 24–36.

⁽¹³⁾ Se fotnot 10.

⁽¹⁴⁾ Se fotnot 5.

Kommissionen företrädde EU och dess medlemsstater i förhandlingarna om protokollet, som innehåller en uppmaning till aktörerna att vidta effektiva åtgärder för att eliminera olaglig produktion av och handel med tobak ⁽¹⁵⁾.

3.6 Förutom förlorade skatteintäkter kommer ökningen av den olagliga handeln att leda till minskad tobaksförsäljning, vilket kommer att påverka hela värdekedjan men också slå hårt mot detaljhandelsförsäljningen av tobaksvaror. I EU beror nästan en miljon arbetstillfällen direkt eller indirekt på detaljhandelsförsäljning i närbutiker, kiosker eller specialiserade butiker som till exempel i Frankrike, Italien, Spanien och, sedan en kort tid, Ungern, där nätverk av licensierade tobaks- och frimärksbutiker regleras och kontrolleras av staten. Bara i Grekland är 40 000 arbetstillfällen beroende av detaljhandelsförsäljningen av tobak ⁽¹⁶⁾.

3.7 Kommittén är medveten om att sysselsättningen kan vara hotad i alla sektorer i värdekedjan, dvs. produktion, förpackning och återförsäljning av tobak och tillhörande produkter, samt i jordbruksområden där det inte har utvecklats några alternativ och där stöd från den gemensamma jordbrukspolitiken inte längre är tillgängligt. Det bör noteras att tobaksodling bidrar till sysselsättningen på landsbygden. EESK framhåller att man måste fästa tillräcklig uppmärksamhet vid att minimera dessa arbetsmarknadsrisker och rekommenderar starkt att alla tillgängliga övergångs- och omstruktureringsåtgärder vidtas i syfte att bibehålla sysselsättningen, framför allt vidareutbildningsprogram för arbetstagare samt vetenskapligt, tekniskt och innovationsrelaterat stöd för företag och jordbruksföretag som producerar nya typer av produkter i syfte att bibehålla sysselsättningen. Sammanhållnings- och strukturfonderna, regionala medel samt medel för forskning och innovation bör användas effektivt i de medlemsstater som påverkas mest av den här eventuella omstruktureringen, särskilt mot bakgrund av den rådande ekonomiska krisen.

3.8 Sammanfattningsvis konstaterar EESK att direktivförslaget kan innebära avsevärda risker. Kommittén anser emellertid att hänsyn bör tas till de förväntade förbättringarna vad avser både de minskade vårdkostnaderna och den förbättrade hälsonivån, med tanke på att EU-medborgarna har rätt att förvänta sig att EU verkar för en hög nivå av skydd för människors hälsa i enlighet med artikel 35 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

3.9 Direktivförslaget innehåller också 16 delegerade akter som ger kommissionen befogenhet att reglera och fatta beslut om väsentliga delar av direktivet, något som uttryckligen är förbjudet enligt artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ⁽¹⁷⁾. Därmed står rådet, Europaparlamentet och de nationella parlamenten nästan utan handlingsutrymme vid regleringen av grundläggande inslag i direktivet.

⁽¹⁵⁾ Se fotnot 5.

⁽¹⁶⁾ Se fotnot 10.

⁽¹⁷⁾ EUT C 115, 9.5.2008, s. 172.

4. Särskilda kommentarer

4.1 De åtgärder som ingår i förslaget till direktiv är mycket restriktiva och de är baserade på kriterier som syftar till att minska tobakens "attraktionskraft" för att uppnå de eftersträlvade hälsomålen. Direktivet måste fokusera på att uppnå de föreslagna folkhälsomålen. EESK vill dessutom framhålla att man måste genomföra planer och utbildningskampanjer med särskild inriktning på Europas ungdomar. I detta sammanhang bör man hålla i minnet att kommissionens egna uppskattningar om åtgärdernas hälsoeffekter kanske inte verkar särskilt ambitiösa (2 %). Denna progressivitet kommer dock att förebygga svåra ekonomiska skador och därför potentiellt oproportionerligt stora skador.

4.1.1 Det saknas ovedersägliga vetenskapliga bevis som stöder införandet av hälsovarningar som täcker 75 % av paketets fram- och baksida, tillsammans med nya informationstexter som täcker 50 % av sidorna (artikel 9). Även om en undersökning av David Hammond ⁽¹⁸⁾ har påvisat att dessa varningar är effektiva, har andra undersökningar, t.ex. från universitetet i Maastricht ⁽¹⁹⁾ och USA:s Food and Drug Administration ⁽²⁰⁾ visat på det motsatta, det vill säga att varningsbilder inte bidrar till att minska antalet rökare. Enligt kommissionens egen Eurobarometer ⁽²¹⁾ uppger nio av tio rökare att storleken på varningarna inte får dem att sluta röka och sju av tio anser att denna typ av åtgärder inte bidrar till att minska konsumtionen bland minderåriga. En amerikansk kassationsdomstol kom nyligen i en dom fram till att det inte finns tillräckliga bevis för de stora varningsbildernas effektivitet. I domen påpekas att det inte finns "några bevis för att dessa varningar har medfört en direkt och väsentlig minskning av rökningen i något av de länder som i dag kräver det" och att "bevisunderlaget är mycket svagt" ⁽²²⁾.

4.2 Denna oproportionerliga ökning av hälsovarningarnas storlek kommer dessutom att föra med sig följande:

- En unilateral expropriering av producenternas legitima immateriella och industriella rättigheter eftersom de inte kan

⁽¹⁸⁾ Hammond, David, "Health warning messages on tobacco products: a review." (Health warning messages on tobacco products: a review. Tobacco Control 2011; 20:327-3. Sambrook Research International, "A review of the science base to support the development of health warnings for tobacco packages", Newport: Sambrook Research International; 2009 (rapport utarbetad av Europeiska kommissionen).

⁽¹⁹⁾ <http://www.maastrichtuniversity.nl/web/Main/Sitewide/News1/SmokersWillNotBePutOff1.htm>.

⁽²⁰⁾ Nonnemaker, J., et al., Experimental Study of Graphic Cigarette Warning Labels: Final Results Report Prepared for Center for Tobacco Products, Food and Drug Administration, Contract No. HHSF-223-2009-10135G, Dec. 2010.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/eurobaro_attitudes_towards_tobacco_2012_en.pdf.

⁽²²⁾ RJ Reynolds Tobacco Company v Food & Drug Administration, United States Court of Appeals for the District of Columbia Circuit, August 2012.

använda sina registrerade varumärken. Enligt EU-domstolen⁽²³⁾ har producenterna rätt att använda sina registrerade varumärken och fortsätta att individuellt utforma sina produkter.

- En ny begränsning av konkurrensen i en sektor där det redan finns mycket få åtskiljande faktorer.
- En kränkning av grundläggande handelsrättigheter som ingår i all laglig kommersiell verksamhet.
- En broms mot att införa nya produkter på marknaden.
- Upphörande av forskning och en möjlig förbättring av kvaliteten på de produkter som finns till försäljning. Man begränsar på ett egenmäktigt sätt marknadstillträdet för nya produkter av den nya generationen utan att göra det möjligt att fastställa en klar lagstiftningsram för att analysera minskningen av de risker som dessa produkter kan innebära för befolkningen. Det innebär också att man bromsar skapandet av rikedom och arbetstillfällen i anslutning till innovation och forskning som rör dessa produkter. Dessutom bör dessa nya produkter, som sannolikt utgör en mindre risk, inte omfattas av samma restriktioner som de konventionella produkterna.

4.3 Detsamma gäller begränsningen av ingredienser för att ta bort karakteristiska smaker och aromer (artikel 6), som inte är baserad på vetenskapliga bevis som till exempel en minskning av ingrediensernas toxicitet eller beroendeframkallande effekt utan på ett så subjektivt kriterium som en minskning av tobakens attraktionskraft och på subjektiva stereotyper när det gäller vilken typ av tobak som individerna röker beroende på åldersgrupp eller kön. Samma subjektivitet visar sig i samband med det ensidiga och ogrundade förbudet av vissa format, till exempel så kallade slimcigaretter – vilket inte togs upp i det offentliga samrådet och inte nämns i konsekvensbedömningen –, korta cigaretter och hela kategorin mentolcigaretter, en minimivikt på rulltobaksförpackningar, standardisering av formatet på tobaksburkar och till och med uppfinningen av en ny kategori "cigariller" som strider mot direktiv 2011/64/EU⁽²⁴⁾, som varit i kraft sedan den 1 januari 2011. Ett förbud mot slim- och mentolcigaretter, som är mycket populära i flera EU-länder, skulle innebära att konsumenterna inte har tillgång till sådana cigaretter och tvingas vända sig till smuggelmarknaden för att komma över dem. Det handlar dessutom om tobaksprodukter som huvudsakligen konsumeras av vuxna rökare, och i detta konkreta fall är därför argumentet att avsikten är att förhindra minderåriga från att röka inte giltigt. I till exempel det konkreta fallet mentol bör man ha klart för sig att denna typ av tobak

främst konsumeras av vuxna och att länder med mycket omfattande lagstiftning mot rökning och mycket precisa bestämmelser om förbud mot specifika ingredienser, som USA och Kanada, inte har förbjudit mentoltobak. EESK föreslår därför att förbudet mot mentol stryks i direktivförslaget.

4.3.1 Sammanfattningsvis är vi helt överens med kommissionens förslag att man bör förbjuda nya produkter på marknaden med smak av tuggummi, piña colada, mojito etc., så kallade "candy-flavored cigarettes" som i första hand kan rikta sig till unga.

4.3.2 En överdriven begränsning av ingredienser skulle leda till en standardisering av smaken, göra det omöjligt för konkurrenter att skilja sig åt och begränsa investeringar och möjligheten att lansera nya produkter, vilket kommer att missgynna konsumenterna som kommer att berövas sina valmöjligheter.

4.4 EESK ber kommissionen om en klar definition och en tydlig rättslig ram för "produkter med reducerad risk" som med ett otvetydigt vetenskapligt underlag kan visa på en minskad risk jämfört med konventionella cigaretter. Uttrycket "reducerad risk" används för produkter som kan ersätta konventionella cigaretter och innebär en mycket lägre hälsorisk, men inte för produkter som syftar till att sluta röka. Produkter som innehåller tobak (och inte kemiskt nikotin) och därmed omfattas av direktivet bör definieras och regleras klart och tydligt för att man ska kunna informera konsumenterna om deras egenskaper.

4.5 Kommissionens förslag till direktiv innehåller även åtgärder som syftar till att minska den olagliga handeln med tobak. I till exempel artikel 14 i förslaget inför kommissionen ett spårningssystem samt olika säkerhetsåtgärder för att det i EU endast ska säljas produkter som uppfyller bestämmelserna i direktivet. Dessa åtgärder kommer att innebära en oproportionerlig ekonomisk och administrativ börda som många små och medelstora företag inte kan bära, och det kommer – snarare än att minska den olagliga handeln – att innebära en större administrativ börda för medlemsstaterna i samband med kontroller. Systemet kommer inte heller att hejda smugglingen och den olagliga handeln, som tvärtom kommer att gynnas av de övriga åtgärderna i direktivförslaget. I detta sammanhang anser EESK att bestämmelserna i direktivförslagets artikel 14 bör vara identiska med bestämmelserna om uppföljning och spårbarhet i protokollet om olaglig handel med tobaksvaror, som antogs 2012 under partskonferensen i WHO⁽²⁵⁾.

4.6 Slutligen kommer direktivet att göra det möjligt för kommissionen att via en rad delegerade akter reglera och ändra väsentliga delar som till exempel halter av tillsatser, ordalydelsen i hälsovarningar och deras placering och storlek. Därmed lämnas medlemsstaterna nästan helt utan handlingsutrymme vid

⁽²³⁾ EU-domstolens dom av den 17 oktober 1990 i mål C-10/89.

⁽²⁴⁾ Rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror, EUT L 176, 5.7.2011, s. 24–36.

⁽²⁵⁾ [http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5\(1\)-en.pdf](http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5(1)-en.pdf).

regleringen av direktivet. Detta utgör det en extrem grad av interventionism som sällan har använts i EU och som kränker subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, något som de nationella parlamenten i åtta medlemsstater ⁽²⁶⁾ redan påpekat (Italien, Tjeckien, Grekland, Bulgarien, Danmark, Portugal, Rumänien och Sverige). I Italien har parlamentet inte bara påpekat att förslaget kränker dessa principer utan också betonat att några av de typer av cigaretter som ska förbjudas, däribland slimcigaretter och cigaretter med låg tjärhalt, skulle kunna vara värdefulla i en politik som syftar till att minska rökningen eller att sluta helt ⁽²⁷⁾.

4.6.1 Enligt artiklarna 8, 9 och 11 i förslaget till direktiv får kommissionen till exempel genom delegerade akter ändra hälsovarningarnas ordalydelse, utformning, layout, format och placering. På samma sätt får kommissionen enligt artikel 6 fastställa högsta tillåtna halter av tillsatser genom en delegerad akt.

4.6.2 När det gäller **cigarrer**, **cigariller** och **piptobak** förbehåller sig kommissionen i direktivförslaget rätten att automatiskt upphäva vissa undantag i texten om det sker en "**betydande förändring av omständigheterna**", det vill säga en ökning av försäljningsvolymen med minst 10 % i minst 10 medlemsstater eller en ökning med 5 % av rökarna under 25 år. Kommissionen är inte medveten om att marknaden för dessa produkter i 10 av de nuvarande 27 medlemsstaterna är mycket liten och att det lätt kan ske en förändring med 10 %, vilket innebär att denna åtgärd helt saknar mening och ger upphov till en stor juridisk osäkerhet i denna delsektor.

4.7 Även om artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt fastställer delegeringen av befogenheter genom delegerade akter måste de uppfylla en rad villkor. En delegerad akt får dock endast användas när det gäller icke väsentliga delar av en lagstiftningsakt. Så är inte fallet med detta förslag.

Bryssel den 11 juli 2013

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Henri MALOSSE

⁽²⁶⁾ <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/dossier.do?code=COD&year=2012&number=0366&appLng=EN>.

⁽²⁷⁾ Yttrande av italienska parlamentets utskott för sociala frågor om kommissionens dokument COM(2012) 788 final.

BILAGA

till Yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Följande ändringsförslag avslogs under debatten, men fick minst en fjärdedel av rösterna:

Motytrande

Yttrandet ersätts i sin helhet med följande text:

1. Slutsatser

1.1 Rättslig grund för det direktivförslag som kommissionen har lagt fram är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) (1). Följaktligen är det mål som förslaget eftersträvar en tillnärmning av lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror för att säkerställa att den inre marknaden fungerar korrekt. I punkt 3.9.1 i direktivförslagets motiveringsdel anges att valet av denna rättsliga grund bekräftades av EU-domstolen beträffande direktiv 2001/37/EG (2) och att samma rättsliga grund därför är lämplig för detta förslag. Direktivet från 2001 och den översyn av det som nu föreslås syftar till att få den inre marknaden att fungera bättre, med en hög folkhälsoskyddsnivå i förhållande till tobakens risker.

1.2 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) anser att målsättningen att förbättra den inre marknads funktion förtjänar starkt stöd. Detta ger också medlemsstaterna ytterligare incitament att vidta de åtgärder som är nödvändiga och önskvärda för att skydda människors hälsa och gör det möjligt för medlemsstaterna att anta striktare åtgärder än de som fastställs i förslaget.

1.3 EESK instämmer – i linje med sina många tidigare yttranden om hälsofrågor och närliggande ämnen – helt och fullt med kommissionen i att rätten till hälsa måste ha företräde framför alla ekonomiska överväganden. EESK förespråkar därför starkt främjandet av offentliga planer och utbildnings- och upplysningskampanjer om rökningens skadliga hälsoeffekter. Dessa bör genomföras parallellt med de olika åtgärder som föreslås här för att göra det mindre lockande för ungdomar att börja röka och hjälpa dem som redan är beroende av nikotin att sluta. EESK rekommenderar att punkten utvidgas så att man tydligt understryker vikten på EU-nivå av upplysnings- och rådgivningsstrategier i skolan för att alla barn och unga regelbundet ska ges korrekt och uttömmande information om tobaken och dess skadeverkningar, om nikotinetns beroendeframkallande verkan och andra hälsorisker samt om cancerrisken och andra hälsorisker i samband med rökning eller exponering för tobaksrök i omgivningen (3).

1.4 EESK konstaterar också att vissa arbetstillfällen riskerar att gå förlorade i jordbruksområden där inga alternativa former av sysselsättning har utvecklats och där produktionsrelaterat tobaksstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken inte längre finns tillgängligt. I dessa områden är det angeläget att stöd ges under en övergångsperiod, tillsammans med vetenskapligt och tekniskt stöd för att utveckla andra, lika lönsamma, mer hållbara, mer socialt acceptabla och mindre skadliga grödor, samt – där så är möjligt – arbetstillfällen av högre kvalitet. Detsamma gäller andra arbetstillfällen som riskerar att gå förlorade i distributionskedjan som en direkt följd av detta förslag: Om det är till folkhälsans fromma är offentligt stöd till arbetstillfällen av högre kvalitet helt motiverat och bör uppmuntras.

1.5 I alla händelser måste den viktigaste nyttan beaktas: Att förebygga dödsfall och tobaksrelaterade sjukdomar hos alla företagsledare, arbetstagare och konsumenterna som redan nu röker, samt hos potentiella rökare i alla åldrar och från alla samhällsklasser, som, om dessa åtgärder antas, i fortsättningen kommer att uppleva ett minskat direkt kommersiellt tryck att börja röka. Enligt kommissionens konsekvensbedömning kommer det att resultera i en nettovinst för EU:s ekonomi på ungefär fyra miljoner euro, en årlig minskning av hälsovårdsutgifterna med 506 miljoner euro och en vinst på 16,8 miljoner levnadsår (4). Med hjälp av adekvata åtgärder skulle nya arbetstillfällen kunna skapas genom en omfördelning av EU-medlen och bättre utnyttjande av skatteintäkterna på nationell nivå.

1.6 EESK noterar att skatt på tobak i dag inbringrar nästan 100 miljarder euro i EU. Skatt på tobaksvaror är det mest effektiva och ekonomiska sättet att minska tobakskonsumtionen, särskilt bland ungdomar och låginkomsttagare (dvs. de mest sårbara grupperna i samhället) (5). Undersökningar har visat att bland de skäl som rökare uppger för att sluta röka är

(1) Artikel 114 i EUF-fördraget:

"1. Om inte annat föreskrivs i fördragen ska följande bestämmelser tillämpas för att nå de mål som anges i artikel 26. Europaparlamentet och rådet ska i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera."

(2) Se mål C-491/01, The Queen mot Secretary of State for Health, ex parte British American Tobacco (Investments) Ltd och Imperial Tobacco Ltd.

(3) EUT C 128, 18.5.2010, s. 89–93.

(4) Konsekvensbedömning, http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/com_2012_788_ja_en.pdf.

(5) Stefan Callan, *Smoke Free Partnership, Making Tobacco Tax Trendy Toolkit*, 2012, s. 5, http://www.smokefreepartnership.eu/sites/sfp.ttp.eu/files/LV%20-%20Tax%20Toolkit_4.pdf.

priset på tobaksvaror det tredje vanligaste ⁽⁶⁾. De pengar som tidigare användes till inköp av tobaksvaror kan användas för att köpa andra varor, som även de är belagda med skatt. Det bör också noteras att dagens skatteintäkter går till sjukvård för personer som började röka för 50 år sedan. De som börjar röka i dag kommer att behöva samma vård om 50 år. Erfarenheter från senare tid visar att medlemsstaternas regeringar är helt medvetna om detta, och har kunnat fortsätta att öka skatteintäkterna trots minskad konsumtion och försäljning av tobak i hela EU. Det finns inga skäl till att detta förslag skulle förändra förhållandena i detta avseende.

1.7 För att förhindra ytterligare ökning av den olagliga handeln (dvs. stor- och småskalig smuggling, förfalskning och olaglig tillverkning) som bedrivs av kriminella nätverk och som utgör det enskilt största hotet mot både sysselsättningen och uppbörderna av skatter inom EU, anser EESK att alla nödvändiga åtgärder bör vidtas för att säkerställa att relevant lagstiftning tillämpas snabbt och effektivt i medlemsstaterna. Ytterligare förslag bör läggas fram i samförstånd med tobaksindustrin om andra åtgärder som syftar till att begränsa förfalskning och smuggling och underlätta identifiering, t.ex. att lägga in svärförfalskade identifieringsmärken eller elektronisk märkning i förpackningen. EESK konstaterar att det med modern teknik är ganska lätt att förfalska nästan vilken vara eller förpackning som helst. Att öka hälsovarningarnas storlek ger troligtvis inte några betydande effekter.

1.8 Utöver att kommissionen får omfattande befogenheter att vidareutveckla väsentliga delar av direktivet med hjälp av delegerade akter måste det säkerställas att beslutsfattandet sker på ett sätt som präglas av insyn och respekterar medlemsstaternas intressen. EESK betonar att bindande åtgärder måste vara förenliga med artikel 290 i EUF-fördraget.

1.9 EESK stöder helt avsikten att minska riskerna och ber därför kommissionen om en klar definition och en adekvat rättslig ram för "produkter med reducerad risk". Det gäller framför allt varor som innehåller tobak men endast lägre halter av nikotin, eller som innehåller nikotin men ingen tobak och som omfattas av direktivet. EESK konstaterar att vissa av dessa kan innebära ett steg i rätt riktning (under strikt kontroll som bör utvecklas) för att minska de långsiktiga negativa effekterna av rökning som följd av nikotinberoende.

2. Inledning

2.1 Kommittén är fullt medveten om att tobak i alla former innebär risker för folkhälsan. Tobak är den vanligaste orsaken till förtida dödlighet i EU och orsakar nästan 700 000 dödsfall varje år. Förslaget är därför inriktat på att förhindra att människor, särskilt ungdomar och andra sårbara grupper, börjar konsumera tobak. I förslaget konstateras att 70 % av rökarna börjar före 18 års ålder, och 94 % innan de fyllt 25 år, vilket understryker behovet av att genomföra åtgärder inriktade på barn och unga ⁽⁷⁾.

2.2 Mot denna bakgrund anser EESK att en översyn av direktivet är absolut nödvändig och att den måste genomföras utan dröjsmål. Kommittén noterar också att tobaksförbrukningen i vissa länder har förblivit hög, trots att man infört en mycket restriktiv tobakslagstiftning. Det står också klart att de befintliga kontrollerna har medfört avsevärda minskningar i de flesta medlemsstater. I Spanien visar rapporter på en minskning med 2 % på kort tid. Med det nuvarande förslaget förväntar man sig liknande minskningar i hela Europa. EESK förespråkar också starkt främjandet av offentliga planer och kampanjer inriktade på utbildning och upplysning som lyfter fram rökningens skadliga hälsoeffekter.

2.3 EESK noterar att förslaget har skapat farhågor för sysselsättningen, skatteintäkterna och ekonomin som helhet i Europeiska unionen. Tobakssektorn har uppgett att den sysselsätter nästan 1,5 miljoner människor i EU, varav ca 400 000 ägnar sig åt odling av tobaksblad. Uppgifter från kommissionen och andra källor visar emellertid att dessa siffror inbegriper säsongarbetare inom försörjningskedjan för tobaksvaror, och personer med tidsbegränsade anställningar eller deltidsarbete. Antalet personer som arbetar direkt och uteslutande med tobaksodling bedöms t.ex. vara färre än 100 000. Dessa jordbrukare producerar ca en fjärdedel av den tobak som används för produktion och försäljning av tobaksvaror i EU. Resten importeras, främst från USA. Övriga arbetstillfällen inom förpackning, marknadsföring, försäljning, juridiska tjänster, forskning och distribution torde inte påverkas. Det är därför oklart varför de föreslagna förändringarna beträffande de färdiga produkternas förpackning skulle få några större konsekvenser för den nuvarande sysselsättningsnivån. Det är än mer oklart hur de föreslagna åtgärderna kan beskrivas som både "oprövade och sannolikt verkningslösa" och "potentiellt katastrofala" för tobaksindustrin. EESK anser att det motsatta är fallet i båda fallen: Dessa åtgärder kommer att ha en ändamålsenlig, värdefull och proportionerlig effekt på människors hälsa och enbart liten effekt på den sammantagna tillväxten och lönsamheten i branschen. Eventuellt förlorad ny försäljning till ungdomar torde mer än kompenseras av minskningen av den mycket större olagliga försäljningen, som enbart gynnar de kriminella gäng som ägnar sig åt den.

⁽⁶⁾ Europeiska kommissionen, *Attitudes of Europeans Towards Tobacco*, http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/eurobaro_attitudes_towards_tobacco_2012_en.pdf, s. 84.

⁽⁷⁾ EUT C 351, 15.11.2012, s. 6–11.

2.4 Tobaksodlingen ger dock arbetstillfällen i EU, framför allt i missgynnade områden där få andra alternativ har utvecklats hittills. Nu när det inte längre finns stöd för produktion av tobak inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken finns det trängande behov av tekniskt och ekonomiskt stöd under en övergångsperiod för en omställning till mindre skadliga, långsiktigare och hållbarare inkomstkällor. Samma resonemang gäller övriga arbetstillfällen i försörjningskedjan: Om det allmänna bästa innebär att sysselsättning går förlorad är det utan tvekan lämpligt med offentlig stöd.

2.5 Skatteintäkterna från tobaksvaror uppgår till nästan 100 miljarder euro varje år. EESK noterar att dessa medel bidrar till hälsovårdskostnaderna för dem som började röka för 50 år sedan eller mer, och att samma skatteintäktsnivå kommer att behövas om 50 år för att vårda dem som börjar köpa och konsumera tobaksvaror i dag. Skattehöjningar kommer därför att vara nödvändiga för att väga upp eventuell minskad försäljning. Erfarenheterna hittills visar att medlemsstaternas regeringar är medvetna om detta och med framgång kan upprätthålla eller till och med öka de totala skatteintäkterna trots minskande försäljning de senaste åren. I t.ex. Storbritannien visar en nylig offentliggjord rapport från "All Party Parliamentary Group on Smoking and Health" (2013) ⁽⁸⁾ att med stadigt stigande priser mellan 1992 och 2011 och med en skatt på 75 % eller mer av det totala detaljhandelspriset, minskade cigarettförsäljningen med 51 % samtidigt som statens skatteintäkter ökade med 44 %. Under en liknande tidsperiod minskade rökningen bland vuxna från 27 % till 20 %.

2.6 Även om merparten av de tobaksvaror som produceras i EU går till kunder inom EU går en viss mängd till export. Siffror från sektorn visade att den totala exporten av tobaksvaror uppgick till ca 55 000 ton år 2010, främst till länder i Afrika och Asien, där den förväntade medellivslängden dessvärre är för låg i dag för att detta ska åstadkomma några synliga negativa hälsoeffekter. Med tiden, när andra problem har lösts och den förväntade livslängden ökar som förväntat, kommer följderna av nikotinberoende och tobakskonsumtion att visa sig tydligare, som med andra exporterade sjukdomar.

2.7 I de mer utvecklade EU-länderna kommer följderna av rökning däremot att bli allt tydligare, på arbetsplatser och i samhället som helhet, i takt med att den förväntade livslängden ökar och arbetslivet förlängs, noterar EESK. Rökningens konsekvenser kommer därför att bli ett växande och synligare problem och ansvarsområde för arbetsgivare samt arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer. Under den rådande recessionen kommer de förtida dödsfallen (som skulle ha kunnat undvikas) bland löntagare och förlusten av deras inkomster eller pensioner att förvärra problemen för familjer som redan kämpar för ekonomisk överlevnad.

2.8 EESK konstaterar att latenstiden för olika cancerformer relaterade till rökning är konstant, medan den totala förväntade livslängden för icke-rökare fortsätter att öka. Förlusten i den förväntade livslängden p.g.a. tobakskonsumtion blir därför allt större – från 2–3 år i början av 1900-talet till 20–30 år för dem som börjar röka i dag eller under den period som förslaget omfattar.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Kommissionens förslag till direktiv om tobaksvaror är inriktat på en rad åtgärder för att säkerställa en välfungerande inre marknad, inklusive åtgärder för att minska den olagliga handeln, och uppnå en hög folkhälsoskyddsnivå i förhållande till riskerna med tobaksrökning. Åtgärderna avser följande:

- Märkning och förpackning.
- Ingredienser.
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning.
- Gränsöverskridande distansförsäljning.
- Rökfria tobaksvaror och en utvidgning av antalet reglerade produkter.

3.2 När det gäller märkning, förpackning och ingredienser införs genom förslaget utvidgade hälsovarningar med tanke på de allvarliga hälsorisker som bruket av tobak innebär.

3.3 Enligt förslaget tillåts tillverkarna att behålla smaktillsatser som är nödvändiga för deras nuvarande märken, men användningen av nya icke-tobaksrelaterade tillsatser som är avsedda för att öka avsetningen, särskilt bland ungdomar, begränsas. Alla paket ska ha hälsovarningar i text och bild som täcker 75 % av förpackningen. Sidorna ska dessutom ha nya informationstexter (50 % på vardera sidan), utöver skattemärken som krävs i vissa medlemsstater, text om förbud mot försäljning till minderåriga och ett utrymme reserverat för nya åtgärder som garanterar kontroll och spårbarhet av tobaksvarorna. Detta innebär en minskning av utrymmet för att presentera lagligt registrerade varumärken och andra marknadsföringsrelaterade bilder. Medlemsstaterna får om de vill införa helt neutrala förpackningar, men det är inte obligatoriskt enligt förslaget. Det kommer också att införas minimikrav för paketets höjd och bredd, vilket innebär att

⁽⁸⁾ <http://www.ash.org.uk/APPGillicit2013>.

vissa paketformat, särskilt sådana som är avsedda att attrahera ungdomar, kommer att försvinna. Liknande bestämmelser infördes i USA 2009 för att minska inriktningen på barn och ungdomar. EESK stöder alla dessa åtgärder.

3.4 Detta kommer att medföra förändringar i förpackningarnas utformning, men det är svårt att se varför detta skulle få några betydande konsekvenser för arbetstillfällena i förpackningsindustrin i länder som Tyskland, Polen, Frankrike, Tjeckien och Österrike. Basförsäljningen av färdiga tobaksvaror av alla slag förväntas fortsätta i stort sett som nu till ett fast marknadssegment i EU bestående av ca 150 000 000 befintliga användare som är beroende av nikotin. Möjligheterna till betydande folkhälsovinster – både ekonomiskt och framför allt i fråga om minskat mänskligt lidande – bör dock framhållas, tillsammans med det faktum att de före detta rökarna kommer att spendera pengar på annat och därigenom skapa möjligheter till nya jobb. Enligt uppskattningar uppgår den årliga bördan för tobaksbruket i EU till 517 miljarder euro⁽⁹⁾. I medlemsstaterna bedöms de totala kostnaderna uppgå till ungefär 4,6 % av EU:s BNP⁽¹⁰⁾. För närvarande förlorar EU 25,3 miljarder euro i behandling av sjukdomar som förorsakas av tobakskonsumtion, och 8,3 miljarder euro i förlorad produktivitet⁽¹¹⁾. Dessa siffror motsvarar ungefär tobaksindustrins intäkter i hela försörjningskedjan (före skatt), som uppgår till 35 miljarder euro.

3.5 EESK noterar att de kostnader som är direkt knutna till sjukdomar som beror på användningen av nikotin- och tobaksrelaterade produkter är de för närvarande bästa uppskattningarna av medlemsstaternas verkliga kostnader. De är betydligt lägre än det teoretiska "värdet av ett människoliv" (en miljon euro för varje förlorat eller förkortat liv), som kommissionen har använt i tidigare konsekvensbedömningar för att motivera lagstiftning och balansera de förväntade kostnaderna för företag och andra. Om detta mycket högre tal användes här skulle de uppfattade incitamenten att anta detta förslag öka till 700 miljarder euro, vilket skulle få alla andra överväganden att verka obetydliga.

3.6 Det bör också noteras att rökning och liknande vanor inte ger användarna några andra faktiska sociala eller ekonomiska fördelar än att lindra följderna av deras beroende av nikotin. Att sluta är verkligen svårt och går långsamt, till följd av detta beroende. Tråkigt nog är t.o.m. medvetenheten om att nästan hälften av alla användare ("kunder", "medborgare" och "utsatta personer") så småningom kommer att dö i förtid p.g.a. denna vana inte i sig själv tillräcklig för att bryta beroendet. Därför måste man minska alla incitament för att börja röka.

3.7 De åtgärder som införs här är inte avsedda att, och kommer med största sannolikhet inte att, påverka beteendet hos de vuxna som redan röker, men enligt erfarenheter från hela världen torde åtgärderna ytterligare minska incitamenten för ungdomar att börja röka. Framför allt kommer en minskning av antalet rökare att medföra betydligt lägre hälso- och sjukvårdskostnader och med tiden rädda många liv och minska det mänskliga lidandet.

3.8 EESK noterar att detta förslag inte går så långt som att införa fullständigt standardiserade förpackningar med standardiserade färger och typsnitt, som i Australien. De enskilda märkena kommer att finnas kvar och kan särskiljas genom tillverkarnas namn och särskilda tobaksmak tillsatser. Produktkvalitetskravet kommer även fortsättningsvis att vara relevant, eftersom konsumenterna fortfarande kommer att informeras om tillverkaren av den produkt som de köper.

3.9 Detta finns få övertygande bevis för att dessa förändringar av förpackningsreglerna kommer att leda till ökad förfalskning eller smuggling av tobak. Tvärtom beror rökarnas bruk av olaglig tobak till stor del på priset och tillgängligheten⁽¹²⁾. Enligt de senaste uppgifterna från branschen går varje år 10 miljarder euro förlorade i intäkter från skatter på tobaksvaror till följd av denna olagliga handel. I dag utgör försäljningen av smuggeltobak 10 % av den totala försäljningen i EU⁽¹³⁾. Varor från utanför EU, främst från Ryssland och Kina, finns lätt tillgängliga. Efterfrågan är stor i de länder som har ekonomiska problem och/eller där skatterna på tobaksvaror är höga. Olaglig försäljning äventyrar arbetstillfällena i EU, minskar staternas skatteintäkter och minskar den lagliga försäljningens lönsamhet. Därför bör man göra allt för att begränsa tobakssmugglingen, genom att öka säkerheten, genomföra övervakningsåtgärder och förebyggande åtgärder samt göra kvalitetskontrollen av tobaksvaror strängare, för att bara nämna några exempel. Man bör överväga prägla identifieringsmärken eller elektronisk märkning, tillsammans med andra åtgärder som man redan enats om med tobaksindustrin.

⁽⁹⁾ S. 15 i konsekvensbedömningen.

⁽¹⁰⁾ I kommissionens studie "A study on liability and the health costs of smoking" uppskattas de sammantagna kostnaderna under 2009 (för hälso- och sjukvård, förlorad produktivitet och förlorade liv) till 544 miljarder euro. (http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/tobacco_liability_final_en.pdf, s. 2).

⁽¹¹⁾ Kommissionens konsekvensbedömning.

⁽¹²⁾ Moodie C, Hastings G, Joossens L, "Young adult smokers' perceptions of illicit tobacco and the possible impact of plain packaging on illicit tobacco purchasing behaviour", Eur J Public health. Först publicerad online den 26 mars 2011, DOI:10.1093/eurpub/ckr038, i "Claims that Standardised Packaging Would Increase Illicit Trade are Untrue", Smoke Free Partnership, 10 september 2012, <http://www.smokefreepartnership.eu/response-to-tobacco-retailers>.

⁽¹³⁾ Se fotnot 5.

3.10 Oavsett kostnaderna för att genomföra dessa förslag måste man betänka att de möjliga sammantagna vinsterna av förbättrad folkhälsa om tobaksbruket minskar är betydligt högre. Studier har visat att regeringar och arbetsgivare som har vidtagit åtgärder för att förbjuda rökning på arbetsplatsen har noterat omedelbara positiva effekter (ökad produktivitet, lägre sjukfrånvaro, lägre kostnader för skötsel och underhåll av lokalerna samt lägre kostnader för hälso- och sjukvård och sjukförsäkringar) ⁽¹⁴⁾.

3.11 Förslaget innehåller också 16 delegerade akter som ger kommissionen befogenhet att ändra och fatta beslut om specifika delar av direktivet i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ⁽¹⁵⁾.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Direktivet bör även fortsättningsvis inriktas på att uppnå både de inretningsmål och de folkhälsomål som anges genom att både kort- och långsiktiga åtgärder genomförs. I detta sammanhang bör man hålla i minnet att kommissionens egen uppskattning av åtgärdernas hälsoeffekter är en minskning på 2 % i antalet personer som för närvarande röker eller troligen kommer att börja. Direktivet syftar främst till att begränsa ökningen snarare än att minska omfattningen på det nuvarande bruket. Denna procentsats må verka blygsam, men det finns uppenbara positiva effekter inom många områden.

4.2 Människor i arbetsför ålder som slutar röka (och potentiella rökare som inte börjar) lever längre, och följaktligen blir även deras yrkesliv längre. Enligt uppskattningar dör en rökare för närvarande fjorton år tidigare än en icke-rökare, på grund av sjukdomar och komplikationer som rökningen orsakar. I takt med att den allmänna förväntade livslängden ökar, särskilt för icke-rökare, kommer även denna skillnad att öka. En minskning av tobakskonsumtionen med 2 % motsvarar 2,4 miljoner människor som slutar röka och därigenom vinner 16,8 miljoner levnadsår. Detta skulle innebära en vinst för samhället på 10,3 miljarder euro per år, och varje år skulle dessutom hälso- och sjukvårdsutgifterna minska med 506 miljoner euro. Den årliga vinsten av ökad produktivitet tack vare mindre sjukfrånvaro, förtidspensionering och andra företeelser skulle uppgå till 165 miljoner euro ⁽¹⁶⁾.

4.3 Införandet av hälsovarningar som täcker 75 % av paketets fram- och baksida, tillsammans med nya informations- och bilder som täcker 50 % av sidorna (artikel 9), ingår i ett paket av åtgärder som bidrar till att minska det totala antalet rökare. Tobaksvarornas förpackningar måste utformas på ett sätt som garanterar att den information som tillhandahålls om innehållet inte är vilseledande. Därför måste det finnas tydliga upplysningar om hälsoriskerna, inte minst att en av dem är förtida dödsfall. Det bör finnas varningar vid försäljningsställena. Reklam vid försäljningsställena bör naturligtvis förbjudas.

4.4 Begränsningarna av ingredienser för att ta bort avsiktligt tillsatta karakteristiska smaker (artikel 6) och av paketens visuella utformning är särskilt viktiga. Ett av de objektiva kriterierna – att minska tobakens attraktionskraft – är särskilt relevant för vissa åldersgrupper eller ett visst kön, närmare bestämt unga kvinnor och flickor, som nu utgör en av de snabbast växande marknaderna i EU och därför utsätts för det mest intensiva reklamtrycket att börja röka.

4.5 EESK instämmer därför helt i kommissionens förslag om att förbjuda nya s.k. cigaretter med godissmak, med smak av tuggummi, piña colada, mojito etc., som särskilt riktar sig till unga och främst kvinnliga potentiella konsumenter. "Slim"-paket riktar sig också särskilt till unga kvinnor, i ett försök att koppla kroppsform, vikt och glamour till en vana som så småningom kommer att leda till att hälften av dem dör i förtid. Med tanke på att alla berörda parter nu känner till och accepterar att nikotininducerad tobaksrökning medför långsiktiga och oundvikliga faror kan EESK inte förstå hur ansvarstagande tillverkare kan ha utvecklat, för att inte tala om genomfört, dessa marknadsföringsstrategier.

4.6 EESK ber kommissionen om en klar definition och en tydlig rättslig ram för "produkter med reducerad risk" för vilka man med ett otvetydigt vetenskapligt underlag kan visa på en minskad risk jämfört med konventionella cigaretter. Uttrycket "reducerad risk" används för produkter som kan ersätta konventionella cigaretter och innebär en mycket lägre hälsorisk, men inte för rökavvänningsprodukter. Sådana produkter som innehåller tobak med lägre nikotinhalt eller, ännu bättre, nikotin utan tobak ("elektroniska cigaretter") och som omfattas av direktivet bör definieras tydligt och regleras så att konsumenterna kan informeras om de långsiktiga riskerna eller fördelarna med dem jämfört med konventionella tobaksvaror.

⁽¹⁴⁾ Carin Hakansta, Internationella arbetsorganisationen, arbetsdokument "Workplace smoking: A Review of National and Local Practical and Regulatory Measures", mars 2004, s. 6, http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_108424.pdf.

⁽¹⁵⁾ EUT C 115, 9.5.2008, s. 172.

⁽¹⁶⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar "Impact Assessment accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning the manufacture, presentation and sale of tobacco and related products": http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/com_2012_788_ia_en.pdf, s. 116.

4.7 Förslaget innehåller även åtgärder som syftar till att minska den olagliga handeln med tobak. I till exempel artikel 14 i förslaget inför kommissionen ett övervaknings- och spårningssystem samt olika säkerhetsåtgärder för att det i EU endast ska säljas produkter som uppfyller bestämmelserna i direktivet. Dessa åtgärder kommer att innebära en ekonomisk och administrativ börda som små och medelstora företag (i motsats till de 4–5 stora multinationella företag som dominerar världshandeln med tobaks- och nikotinrelaterade produkter) kan få svårt att bära, och kommer att innebära en större administrativ börda för medlemsstaterna i samband med kontroller. Förhoppningsvis kommer systemet att minska smugglingen och den olagliga handeln. EESK anser därför att bestämmelserna i artikel 14 i förslaget bör vara identiska med bestämmelserna om uppföljning och spårbarhet i protokollet om olaglig handel med tobaksvaror, som antogs i slutet av förra året under partskonferensen i WHO ⁽¹⁷⁾.

4.8 När det gäller cigarrer, cigariller och piptobak ger förslaget befogenhet att automatiskt upphäva vissa undantag i texten om det sker en "betydande förändring av omständigheterna", det vill säga en ökning av försäljningsvolymen med minst 10 % i minst 10 medlemsstater eller en ökning med 5 % bland rökare yngre än 25 år. Marknaden för dessa produkter i 10 av de nuvarande 27 medlemsstaterna är dock mycket liten, och en förändring med 10 % kan enkelt inträffa utan betydande konsekvenser för sysselsättningen eller skatteintäkterna.

4.9 EESK noterar att artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt fastställer delegeringen av befogenheter genom delegerade akter som uppfyller en rad villkor. Delegerade akter får endast användas när det gäller icke väsentliga delar av en lagstiftningsakt.

Omröstning

För: 89
Emot: 162
Nedlagda röster: 17

Ny punkt 1.4

Lägg till en ny punkt:

"EESK framhåller betydelsen av en frisk befolkning och de fördelar som detta innebär på en rad områden och föreslår att medlemsstaterna ska främja rökfria miljöer (smoke-free environments), där medborgarna kan få både moraliskt och medicinskt stöd, och som särskilt riktar sig till ungdomar, skolor, företag, etc. Det är också nödvändigt att stödja utarbetande och upprätthållande av olika stödmeter och nätverk för samarbete, som är innovativa och pedagogiska."

Resultat av omröstningen:

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 1.5

Ändra enligt följande:

"Det finns en risk för att skatteintäkterna kommer att minska kraftigt, inte bara på grund av ökningen av den olagliga handeln utan också till följd av fallande försäljning och priser. I dag inbringar skatt på tobak nästan 100 miljarder euro i EU. Tobaksskatten är det effektivaste och mest förmånliga instrumentet i syfte att minska tobakskonsumtionen, särskilt när det gäller ungdomar och låginkomsttagare ⁽¹⁸⁾. Enligt en rad undersökningar är priset på tobaksprodukter den tredje vanligaste orsaken som rökarna uppger som skäl till att sluta röka ⁽¹⁹⁾. Det bör även framhållas att de sparade pengarna, som tidigare användes till inköp av tobaksprodukter, kan användas till inköp av andra varor, som även de är belagda med skatt."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

⁽¹⁷⁾ [http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5\(1\)-en.pdf](http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5(1)-en.pdf).

⁽¹⁸⁾ Stefan Callan, Smoke Free Partnership, Tabakas nodokli un nelikumiga tirdznieciba, Making Tobacco Tax Trendy Toolkit, 2012, p. 5., http://www.smokefreepartnership.eu/sites/sfp.tttp.eu/files/LV%20-%20Tax%20Toolkit_4.pdf.

⁽¹⁹⁾ Europeiska kommissionen, Attitudes of Europeans Towards Tobacco, http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/eurobaro_attitudes_towards_tobacco_2012_en.pdf, s. 84.

Punkt 1.8

Ändra enligt följande:

"Vid sidan av de omfattande befogenheter som ~~Att~~ kommissionen tilldelats får omfattande befogenheter för att senare vidareutveckla väsentliga delar av direktivet med hjälp av delegerade akter är det nödvändigt att säkerställa att beslutsfattandet sker på ett öppet sätt och i enlighet med ~~kommer att inkräkta på~~ medlemsstaternas intressen ~~suveränitet och tveklöst strida mot subsidiaritetsprincipen.~~ EESK understryker att obligatoriska åtgärder måste vara förenliga med ~~kan inte acceptera delegerade akter som inte uttryckligen nämns i artikel 290 i EUF-fördraget.~~ Dessutom har åtta nationella parlament (kontroll av subsidiariteten) avgett 14 röster emot kommissionens förslag på grund av bristande överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen ~~(²⁰).~~"

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 1.9

Ändra enligt följande:

"EESK stöder avsikten att minska riskerna och ber därför kommissionen om en klar definition och en tydlig rättslig ram för "produkter med reducerad risk" som med ett otvetydigt vetenskapligt underlag kan visa på en minskad risk jämfört med konventionella cigaretter. Det gäller framför allt produkter som innehåller tobak (och inte kemisk nikotin) och därmed omfattas av direktivet."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 3.1

Ändra enligt följande:

"[...]"

Av dessa sex områden har tre en ~~oerhörd stor~~ inverkan på sysselsättningen och skatteintäkterna i EU:s medlemsstater. När det gäller märkning, förpackningar och ingredienser inför förslaget hälsovarningar som är ~~överdrivet stora jämfört med de nuvarande ännu synligare~~ och begränsar tobaksvarornas format, smak och innehåll. Till exempel ska alla paket ha hälsovarningar i text och bild som täcker 75 % av paketet. Sidorna ska dessutom ha nya informationstexter (50 % på vardera sidan), utöver skattemärken som krävs i några medlemsstater, text om förbud mot försäljning till minderåriga och ett utrymme reserverat för nya åtgärder som garanterar kontroll och spårbarhet av tobaksvarorna. Detta innebär i praktiken en kraftig minskning av utrymmet för att presentera lagligt registrerade varumärken. Det kommer också att införas minimikrav för paketets höjd och bredd, vilket innebär att flera paketformat kommer att försvinna. Det gäller formatet "casket", som är mycket populärt i vissa länder, däribland Grekland. Även det mest populära förpackningsformatet i Portugal kommer att försvinna. Denna förändring av förpackningen, som inte bygger på vetenskapliga bevis, kan också äventyra arbetstillfällen inom förpackningsindustrin, som är mycket viktig i många europeiska länder, till exempel Tyskland, Polen, Frankrike, Storbritannien och Österrike. Det bör noteras att minimikraven för tobaksprodukternas höjd och bredd inte ingick i det offentliga samrådet och inte heller i konsekvensbedömningen. Direktivförslaget erbjuder också försäljning av cigaretter med karakteristisk smak och inför en ny definition av cigariller som strider mot den skattelagstiftning som trädde i kraft i EU för drygt ett år sedan ~~(²¹)~~. Paketens nya grafiska utformning samt minimikraven för paketets höjd och bredd kommer att ge positiva resultat särskilt genom att inte fresta riskgrupperna barn och ungdomar. Studier visar otvetydigt att förpackningen är ett marknadsföringsverktyg för att sälja varan. För närvarande är tobaksvaruförpackningar ofta strategiskt utformade för att locka en specifik målgrupp. Till exempel visar studier att kvinnor i Lettland när de väljer varor med en ljus förpackning tror att varorna har en lägre tjärhalt och därför är mindre skadliga för

⁽²⁰⁾ http://www.ipex.eu/IPEXL_WEB/dossier/files/download/082dbce53b70d21e013e010403f9152e.do.

⁽²¹⁾ Rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror, EUT L 176, 5.7.2011, s. 24-36.

hälsan. För övrigt anser målgruppen barn att en färgglad förpackning innebär att varan inte alls är skadlig för hälsan (22). Följaktligen kommer en enhetlig förpackning, om möjligt med ett förenklat utseende, inte att vilseleda konsumenterna beträffande varans verkliga effekter. Tvärtom visar studier att en enkel förpackning förknippas med t.ex. leda, dålig lukt, motvilja och ålderdomlighet (23)

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 3.2

Ändra enligt följande:

"Till följd av detta, och eftersom alla förpackningar får samma format och alla produkter samma smak, kommer priset att utgöra den enda skillnaden mellan varumärkena, vilket kommer att leda till en förlust av värde i sektorns hela värdekedja. Med priset som enda konkurrensfaktor kommer priserna att falla, även om medlemsstaterna kan ta ut en högre punktskatt och på så sätt öka sina inkomster vilket leder dels till en minskning av inkomsterna för de som är verksamma inom sektorn och av medlemsstaternas skatteintäkter, dels till förlorade arbetstillfällen inom sektorn."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 3.3

Lägg till en ny punkt:

"Trots att tobaksvarornas förpackningar kommer att standardiseras genom att skillnaderna mellan kännetecknen för de olika producenterna minskar, kommer det på förpackningen på en för detta avsedd plats att anges producent och produktnamn i enhetlig storlek, färg och teckensort. Kriteriet produktkvalitet kommer därför att behålla sin betydelse, eftersom konsumenten fortfarande får information om vem som har producerat den produkt som han eller hon köper."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 3.3

Ändra enligt följande:

"Att priset blir den enda särskiljande faktorn innebär bland annat att tobak av hög kvalitet som odlas i EU inte längre kommer att vara attraktiv för företag med fabriker i EU eftersom kvalitet inte längre kommer att vara ett kriterium vid inköp av tobaksblad. I motsats till kommissionens påstående i sin konsekvensbedömning kommer det att innebära ett allvarligt hot mot de arbetstillfällen som är beroende av denna gröda. I dag uppgår skörden av tobaksblad i EU till 250 000 ton per år. Italien är den största producenten med 89 000 ton, följt av Bulgarien med 41 056 ton, Spanien med 38 400 ton och Grekland med 24 240 ton. Denna länk i kedjan sysselsätter 400 000 personer, med Bulgarien i topp med 110 000 personer som arbetar inom tobaksodlingen, följt av Portugal med 75 100 och Italien med 59 300 (24)."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

(22) <http://www.cancercampaigns.org.uk/ourcampaigns/theanswerisplain/moreinformation/>

(23) http://www.cancerresearchuk.org/prod_consump/groups/cr_common/@nre/@new/@pre/documents/generalcontent/cr_086687.p df, s. 40.

(24) Se fotnot 11.

Punkt 3.7

Ändra enligt följande:

"Direktivförslaget innehåller också 16 delegerade akter som ger kommissionen befogenhet att reglera och fatta beslut om ~~väsentliga enskilda delar av direktivet, något som uttryckligen är förbjudet~~ enligt artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ⁽²⁵⁾. Därmed står rådet, Europaparlamentet och de nationella parlamenten nästan utan handlingsutrymme vid regleringen av grundläggande inslag i direktivet."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.1.1

Lägg till en ny punkt 4.1.1:

"I de länder som har drabbats av de senaste årens ekonomiska kris, t.ex. Lettland, är de hälsomässiga och ekonomiska kostnader som tobakskonsumtionen orsakar förvånansvärt höga: 25 % av dödsfallen bland män och 4 % av dödsfallen bland kvinnor har samband med tobakskonsumtion, medan 12 % av sjukdomarna i landet är kopplade till konsekvenserna av tobakskonsumtion. De ungefärliga kostnaderna för behandlingen av dem har nått 29 miljoner euro, dvs. 3,27 % av den totala hälso- och sjukvårdsbudgeten. Produktionsbortfallet i samband med frånvaro på grund av rönkningsrelaterade hälsoproblem uppgår till 29,5 %, vilket, fortfarande i Lettland, motsvarar en förlust på 12 miljoner euro. Även förtida dödsfall på grund av rökning orsakar höga kostnader, som uppgår till ca 2,5 miljarder euro, eller 9,38 % av BNP ⁽²⁶⁾."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.2

Ändra enligt följande:

1.1 ~~"Denna oproportionerliga ökning av Dessa hälsovarningarnas storlek kommer dessutom att föra med sig följande effekter:~~

- ~~En unilateral expropriering~~ Bevarande av producenternas legitima immateriella och industriella rättigheter eftersom de inte kan använda sina registrerade varumärken. Enligt EU-domstolen⁽²⁷⁾ kan dessa rättigheter begränsas eftersom de inte är absoluta har producenterna rätt att använda sina registrerade varumärken och fortsätta att individuellt utforma sina produkter.
- ~~En ny begränsning av konkurrensen i en sektor där det redan finns mycket få åtskiljande faktorer.~~
- ~~En kränkning av grundläggande handelsrättigheter som ingår i all laglig kommersiell verksamhet~~ Ett erkännande av att folkhälsan och de fördelar som är förknippade med denna har ett grundläggande värde som har företräde framför tobakshandeln.
- ~~En broms mot att införa införandet på marknaden av nya produkter på marknaden som är särskilt skadliga för folkhälsan och därmed också för den ekonomiska tillväxten.~~
- ~~Upphörande av forskning och en möjlig förbättring av kvaliteten på de produkter som finns till försäljning. Man begränsar på ett egenmäktigt sätt marknadstillträdet för nya produkter av den nya generationen utan att göra det möjligt att fastställa en klar lagstiftningsram för att analysera minskningen av de risker som dessa produkter kan innebära för befolkningen. Det innebär också att man bromsar skapandet av rikedom och arbetstillfällen i anslutning till innovation och forskning som rör dessa produkter. Dessutom bör dessa nya produkter, som sannolikt utgör en mindre risk, inte omfattas av samma restriktioner som de konventionella produkterna."~~

⁽²⁵⁾ EUT C 115, 9.5.2008, s. 172.

⁽²⁶⁾ http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/tobacco_liability_final_en.pdf

⁽²⁷⁾ EU-domstolens dom av den 17 oktober 1990 i mål C-10/89.

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.3

Ändra enligt följande:

"Detsamma gäller ~~de~~ Begränsningarna av ingredienser för att ta bort karakteristiska smaker och aromer (artikel 6); och av paketens visuella utformning är särskilt viktiga. Ett av de objektiva kriterierna – att minska tobakens attraktionskraft – är särskilt relevant för vissa åldersgrupper eller ett visst kön, som inte är baserad på vetenskapliga bevis som till exempel en minskning av ingrediensernas toxicitet eller beroendeframkallande effekt utan på ett så subjektivt kriterium som en minskning av tobakens attraktionskraft och på subjektiva stereotyper när det gäller vilken typ av tobak som individerna röker beroende på åldersgrupp eller kön. Samma subjektivitet visar sig i samband med det ensidiga och ogrundade förbudet av vissa format, till exempel så kallade slimcigaretter vilket inte togs upp i det offentliga samrådet och inte nämns i konsekvensbedömningen, korta cigaretter och hela kategorin mentolcigaretter, en minimivikt på rulltobaksförpackningar, standardisering av formatet på tobaksburkar och till och med uppfinningen av en ny kategori "cigariller" som strider mot direktiv 2011/64/EU⁽²⁸⁾, som varit i kraft sedan den 1 januari 2011. Ett förbud mot slim- och mentolcigaretter, som är mycket populära i flera EU-länder, skulle innebära att konsumenterna inte har tillgång till sådana cigaretter och tvingas vända sig till smuggelmarknaden för att komma över dem. Det handlar dessutom om tobaksprodukter som huvudsakligen konsumeras av vuxna rökare, och i detta konkreta fall är därför argumentet att avsikten är att förhindra minderåriga från att röka inte giltigt. I till exempel det konkreta fallet mentol bör man ha klart för sig att denna typ av tobak främst konsumeras av vuxna och att länder med mycket omfattande lagstiftning mot rökning och mycket precisa bestämmelser om förbud mot specifika ingredienser, som USA och Kanada, inte har förbjudit mentoltobak. EESK föreslår därför att förbudet mot mentol stryks i direktivförslaget."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.3.1

Ändra enligt följande:

"Vi är helt överens med kommissionens förslag att man bör förbjuda nya produkter på marknaden med smak av tuggummi, piña colada, mojito etc., så kallade "candy-flavored cigarettes" som i första hand kan rikta sig till unga."

[Påverkar ej den svenska översättningen.]

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.3.2

Ändra enligt följande:

"En överdriven ~~de~~ Begränsningen av ingredienser skulle leda till en standardisering av smaken, vilket för befintliga och potentiella konsumenter av tobaksvaror skulle innebära ytterligare ett incitament att skaffa information om den produkt de konsumerar eller att undvika att använda dessa produkter. Detta skulle förbättra deras hälsa, deras produktivitet och alla andra faktorer som på ett avgörande sätt påverkar livskvaliteten, göra det omöjligt för konkurrenter att skilja sig åt och begränsa investeringar och möjligheten att lansera nya produkter, vilket kommer att missgynna konsumenterna som kommer att berövas sina valmöjligheter."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

⁽²⁸⁾ Rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror, EUT L 176, 5.7.2011, s. 24–36.

Punkt 4.5

Ändra enligt följande:

4.5 "Kommissionens förslag till direktiv innehåller även åtgärder som syftar till att minska den olagliga handeln med tobak. I till exempel artikel 14 i förslaget inför kommissionen ett spårningssystem samt olika säkerhetsåtgärder för att det i EU endast ska säljas produkter som uppfyller bestämmelserna i direktivet. Dessa åtgärder kommer att innebära en oproportionerlig ekonomisk och administrativ börda som många små och medelstora företag inte kan bära, och det kommer snarare än att minska den olagliga handeln att innebära en större administrativ börda för medlemsstaterna i samband med kontroller. Systemet kommer inte heller att hejda smugglingen och den olagliga handeln, som tvärtom kommer att gynnas av de övriga åtgärderna i direktivförslaget. I detta sammanhang EESK anser att bestämmelserna i direktivförslaget artikel 14 bör vara identiska med bestämmelserna om uppföljning och spårbarhet i protokollet om olaglig handel med tobaksvaror, som antogs 2012 under partskonferensen i WHO ⁽²⁹⁾."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

Punkt 4.6

Ändra enligt följande:

"Slutligen kommer direktivet att göra det möjligt för kommissionen att via en rad delegerade akter reglera och ändra väsentliga delar som till exempel halter av tillsatser, ordalydelsen i hälsovarningar och deras placering och storlek. Därmed lämnas medlemsstaterna nästan helt utan handlingsutrymme vid regleringen av direktivet. I EU utgör det en extrem grad av interventionism som sällan har använts i EU och som kränker subsidiaritets och proportionalitetsprinciperna, något som de nationella parlamenten i åtta medlemsstater redan påpekat ⁽³⁰⁾ (Italien, Tjeckien, Grekland, Bulgarien, Danmark, Portugal, Rumänien och Sverige). I Italien har parlamentet inte bara påpekat att förslaget kränker dessa principer utan också betonat att några av de typer av cigaretter som ska förbjudas, däribland slömcigaretter och cigaretter med låg tjärhalt, skulle kunna vara värdefulla i en politik som syftar till att minska rökningen eller att sluta helt ⁽³¹⁾."

Resultat av omröstningen

För: 69
Emot: 157
Nedlagda röster: 29

⁽²⁹⁾ [http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5\(1\)-en.pdf](http://apps.who.int/gb/fctc/PDF/cop5/FCTC_COP5(1)-en.pdf).

⁽³⁰⁾ http://www.ipex.eu/IPEXL_WEB/dossier/dossier.do?code=COD&year=2012&number=0366&appLang=EN.

⁽³¹⁾ Yttrande av italienska parlamentets utskott för sociala frågor om kommissionens dokument COM(2012) 788 final.